

Til
Aust- og Vest-Agder fylkeskommuner

Utdanningsforbundet Vest-Agder avgir herved høringsvar i forbindelse med utredningsrapporten «En ny region Agder?»

Innledningsvis vil Utdanningsforbundet Vest-Agder understreke at vi ikke tar stilling til lokaliseringsdebatten om fordeling av arbeidsplasser i en eventuell ny region Agder. I stedet vektlegger vi arbeidstaker-, medbestemmelses- og demokratiperspektivet i tilnærminga vår. I tillegg vil vi peke på viktigheten av å opprettholde et desentralisert tjenestetilbud. Til slutt vil vi kommentere forholdet kvalitet-økonomi, særlig knyttet til videregående opplæring.

1. Ivaretaking av de ansatte i begge fylkeskommuner

Rapporten slår fast at «...ingen ansatte skal sies opp som følge av sammenslåingen.» (s. 7) Utdanningsforbundet vil understreke dette som et viktig premiss for at prosessen skal lykkes. Det vil videre være behov for gode omstillingsordninger og videreutdanningsmuligheter. Dette har en kostnadsside, og Utdanningsforbundet vil påpeke behovet for at det settes av tilstrekkelig med økonomiske midler til gode overgangsordninger som gjør at et nytt fylke klarer å beholde den kompetansen som dagens arbeidstakere i begge fylkeskommunene representerer. Vi vil i tillegg peke på muligheten for en utveksling av arbeidskraft mellom statlige institusjoner og fylkesadministrasjonen, dersom disse havner i hhv Arendal og Kristiansand, slik et flertall i forhandlingsutvalget går inn for.

2. Tillitsvalgtes rolle og medvirkning

Dersom fylkestingene i desember vedtar å etablere en ny region Agder, vil det bli behov for økt frikjøp for tillitsvalgte fram mot endelig sammenslåing.

Rapporten sier: «Det skal tidlig utarbeides en omstillingsavtale som regulerer arbeidsgiverpolitiske forhold i prosessen. Et partssammensatt utvalg skal ha en vesentlig rolle i utarbeidelsen av en omstillingsavtale.» (s. 7)

Hovedavtalens del B, § 3-1 c) understreker fylkeskommunens plikter ved endringer/omstillinger mellom fylkeskommuner. Bestemmelsen vektlegger at «Arbeidstakernes behov for trygghet skal ivaretas gjennom åpne planprosesser hvor mål og konsekvenser så langt som mulig gjøres kjent.»

Både selve omorganiseringa og de ansattes behov for trygghet vil kreve deltakelse fra ansattes organisasjoner i langt større grad enn det som er tilfellet ved det løpende samarbeidet mellom arbeidsgiver og arbeidstakerne. Gjennom å styrke medbestemmelsen i overgangsperioden, vil

en også legge et viktig grunnlag for å styrke målsettinga for en ny region Agder om å «...forsterke demokratiet på regionalt nivå gjennom økt dialog, deltakelse og interesse.» (s. 5)

3. Det demokratiske perspektiv

I rapporten tar ikke forhandlingsutvalget stilling til styreformen, men skriver at spørsmålet om formannskapsmodell eller parlamentarisme må utredes videre. (s. 72) Utdanningsforbundet vil allerede nå argumentere for formannskapsmodellen som den beste styreformen. For det første gir den mer åpenhet og innsyn i de politiske prosessene. For det andre fremmer den samarbeid og brede politiske løsninger. Ved en eventuell fylkessammenslåing er åpenhet og bredt samarbeid viktig både for befolkninga generelt og for arbeidstakerne spesielt. Det vil gi administrative og politiske beslutninger høyere legitimitet.

4. Desentralisert skoletilbud

Utdanningsforbundet mener at elevene i videregående opplæring bør få et offentlig skoletilbud første året på videregående skole nær sitt bosted, uavhengig av hvilket utdanningsprogram de ønsker å gå på. Det betyr at man ikke kan ha en like stram tilbudsstruktur som man til nå har hatt i Vest-Agder. Et desentralisert skoletilbud vil bidra til at man beholder og utvikler kompetanse lokalt, og samtidig reduserer transportbehov. Hver skole må ha egen rektor, slik at vi unngår de uheldige bivirkningene ved at en rektor har ansvaret for en skole som har avdelinger som er spredd over et stort geografisk område. At en rektor bruker store deler av sin arbeidstid på riksvei 9, E18 eller E39 er uheldig – både for skolen og miljøet.

5. En reform for bedre tjenester – ikke for innsparing

Avslutningsvis vil Utdanningsforbundet påpeke viktigheten av at regionreformen ikke betraktes som en «innsparingsreform», men en reform for bedre tjenester! I den forbindelse er det også naturlig å løfte fram at hverken skolene eller administrasjonen i en eventuelt ny region, er tjent med at det kastes bort tid på lokale lønnsforhandlinger for undervisningspersonalet i Hovedtariffavtalens kapittel 4, slik Utdanningsforbundet (som representerer den store majoritet av lærerne) ser det. Større innslag av sentral lønnsdannelse på bekostning av lokale forhandlinger vil frigjøre ressurser som kan brukes på prosesser som gir bedre undervisning.

Det sies i rapporten at «Både Aust-Agder og Vest-Agder fylkeskommuner har en ordnet økonomi.» I Vest-Agder fylkeskommune har det vært store innsparinger (vikarstopp) i sentraladministrasjonen. Generelt vil vikarstopp føre til at flere arbeidsoppgaver fordeles på færre ansatte, noe som kan føre til dårligere kvalitet på tjenestene. På skolene i Vest-Agder har det vært en tendens til å «effektivisere driften» og skaffe seg «økonomisk handlingsrom» ved å omdisponere lærertimer, med den følge at elevene får færre timer enn de har krav på etter opplæringsloven. Dette er en praksis som ikke må få lov til å fortsette i en ny Agder-region.

Med vennlig hilsen

Svein Ove Olsen
Fylkesleder, Utdanningsforbundet Vest-Agder